

درس دوم : روش مطالعه در جغرافیا

۱- سؤالات کلیدی در جغرافیا را نام ببرید.

پاسخ: این سؤالات عبارتند از : کجا ؟ چه چیزی ؟ چرا ؟ چه موقع ؟ چه کسانی ؟ چطور ؟

۲- سؤال کجا با چه چیزی سر و کار دارد ؟

پاسخ: با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده ها سر و کار دارد

۳- سؤال چه چیز بر چه عاملی دلالت دارد ؟

پاسخ: بر ماهیت هر پدیده و مسئله

۴- سؤال چرا به چه چیزی می پردازد ؟

پاسخ: به علت وقوع پدیده می پردازد.

۵- سؤال چه موقع به چه چیزی می پردازد ؟

پاسخ: بر روند زمانی موضوعات می پردازد.

۶- سؤال چه کسی یا چه کسانی ، چه چیزی را مورد توجه قرار می دهند ؟

پاسخ: انسان و روابط متقابل با محیط

۷- سؤال چطور به چه چیزی می پردازد ؟

پاسخ: به بررسی سیر تکوین و تحول می پردازد.

۸- چه چیزی سبب شد تا انسان نسبت به ناشناخته ها آگاهی پیدا کند ؟

پاسخ: حس کنجکاوی انسان درباره جهان و زندگی و مسائل گوناگون آن.

۹- امروزه برای پاسخ به حس کنجکاوی و شناخت جهان ، روش های **مختلفی علمی** وجود دارد

۱۰- مراحل پژوهش در جغرافیا را به ترتیب نام ببرید.

پاسخ: طرح سوال و بیان مسئله - تدوین فرضیه - جمع آوری اطلاعات - پردازش اطلاعات - نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات

۱۱- نکات مهم در مورد طرح سوال و بیان مسئله توسط پژوهشگر چیست ؟ ۳ مورد بیان شود.

پاسخ: الف) ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند . ب) بهتر است صورت مسئله به شکل

سوالی نوشته شود . ج) پژوهشگر از خود می پرسد انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد.

۱۲- هدف از مطالعه سابقه پژوهش و نتایج پژوهش دیگران چیست ؟

پاسخ: هدف از این کار این است که نسبت به موضوع اطلاعات بیشتری پیدا می کند و مهم تر از همه ، پی می برد سوالی که برایش پیش

آمده قبلا پاسخ داده شده یا خیر .

۱۳- فرضیه سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است.

۱۴- به چه علت تدوین فرضیه گام دوم در پژوهش است ؟

پاسخ: فرضیه سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است زیرا فرضیه ها در هر پژوهش ، نقش راهنما را دارد و به فعالیت هایی جهت می دهد

که قرار است انجام شود .

۱۵- فرضیه های پژوهشگر به چه عواملی بستگی دارد ؟

پاسخ :الف (میزان دانش ب) تجربیات ج) سوابق پژوهشی در دسترس

۱۶- مهمترین منابع اطلاعاتی جغرافی دان کدام است ؟

پاسخ :الف (روش کتابخانه ای ب) روش میدانی

۱۷- روش کتابخانه ای را شرح دهید.

پاسخ :این روش در تمامی پژوهش های علمی ، مورد استفاده قرار می گیرد . در برخی از آنها تمام تلاش پژوهشگر در کتابخانه صورت می گیرد و در برخی دیگر ، بخشی از پژوهش در آنجا انجام می شود.

۱۸- روش میدانی را شرح دهید.

پاسخ :پژوهشگر در این روش ناگزیر است به محیط بیرون برود و با مراجعه به افراد یا محیط و برقراری ارتباط مستقیم با مکان مورد مطالعه به گردآوری اطلاعات بپردازد.

۱۹-مهمترین ابزار های روش میدانی را نام ببرید.

پاسخ :الف (پرسش نامه ب) مصاحبه ج) مشاهده

۲۰- روش کتابخانه ای در تمامی پژوهش های علمی ، مورد استفاده قرار می گیرد.

۲۱- پردازش اطلاعات چیست ؟

پاسخ :یعنی حذف اطلاعات غیر ضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل آغاز می شود.

۲۲- نتیجه گیری و ارائه پیشنهاد ها چگونه توسط پژوهشگر انجام می شود ؟

پاسخ :پژوهشگر با تجزیه و تحلیل اطلاعات ، پاسخ مسئله پژوهش را می یابد . او ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه های خود می پردازد.

نکات * :علم جغرافیا همانند سایر علوم برای رسیدن به پاسخ مسائل به تحقیق و پژوهش نیاز دارد.

*در روش میدانی ، پژوهشگر باید ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به میدان ببرد.

*روش کتابخانه ای در تمامی پژوهش های علمی ، مورد استفاده قرار می گیرد.

*بهتر است صورت مسئله پژوهشگر به صورت سوالی و از عبارات خبری یا جملات کلی و نا معلوم جلوگیری شود.

*فرضیه ها در پژوهش نقش راهنما را دارند.

*پژوهشگر نباید از رد شدن فرضیه خود دلسرد شود و پژوهش خود را بیهوده بداند.